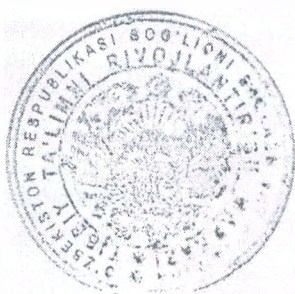

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги

5510400 – Стоматология
бакалавриат таълим йўналишининг
малака талаблари

Тошкент-2020

СУЗ БОШИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасалари

КИРИТИЛГАН:

Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Тиббий таълимни ривожлантириш
маркази

Тиббиёт олий таълим муассасалари Ректорлар раёсати

ТАСДИҚЛАНГАН:

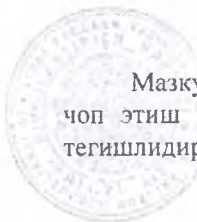
Соғлиқни сақлаш вазирлиги Тиббиёт ва фармацевтика узлуксиз касбий
таълим тизими муассасалараро Мувофиқлаштирувчи кенгаш

АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 «08»
09 даги 286 -сонли буйруғи

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги

Мазкур малака талабларини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий
чоп этиш ҳукуқи Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига
тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	5510400 – Стоматология бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи	4
1.1.	Қўлланишсоҳаси.....	4
1.2.	5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
2.	5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2.	5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари ва эга бўлиши лозим компетенциялар.....	7
3.	5510400 –Стоматология бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва модул дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1.	Ўқув режа модул блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2.	5510400 – Стоматология бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми ва кредитлар сони.....	17

1. 5510400 – Стоматология бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5510400 –Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи тиббиёт ва фармацевтика олий таълимининг ўқув режа ва модул дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва модул дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва модул дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва модул дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва модул дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўқув режа ва модул дастури	Бакалавр	5 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Тиббиёт ва фармацевтика олий таълимининг ушбу малака талаби **5510400 – Стоматология** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва модул дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва модул дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва модул дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва модул дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

–ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

–тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

–тиббиёт ва фармацевтика олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1.5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5510400 – Стоматология бакалаврият таълим йўналиши -таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари давлат ва нодавлат корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, давлат бошқарув органларида, соғлиқни сақлаш тизимининг муассасаларида стоматологияни ривожлантириш, стоматологик касалликларни ташхислаш ва даволашнинг замонавий усулларида кенг фойдаланган ҳолда беморларнинг тиббий муаммолари бўйича асосий вазифаларни ҳал қилиш,стоматологик ёрдам ва диспансер кузатув фаолиятининг усуллари ва услубларининг сифатини ошириш (даволаш-профилактик, тиббий-ижтимоий) бўйича комплекс масалаларни ечиш, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва илмий-тадқиқот марказлари, илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларида илмий-тадқиқот ишларида иштирок этишниўз ичига олади.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- соғлиқни сақлаш тизимидаги жараёнлар, соғлиқни сақлаш тизимига тегишли дастурлар, стандартлар, илмий мақолалар, тезислар, илмий-тадқиқот ишлари, меъёрий ҳужжатлар, маълумотномалар, ҳисоботлар;

- тиббиёт асбоб-ускуналари, дори воситалари, муолажалар, ресурслар, воситалар, усул ва услублар мажмуаси;

- жамият, аҳоли, оила, беморлар, тиббий-стоматологик ёрдамга муҳтож қариялар, катталар ва болалар, аёллар ва эркеклар;

- илмий-тадқиқот жараёни.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қуйидагиларни қамраб олади:

- соғлиқни сақлашни бирламчи тизимида тиббий фаолиятни ташкил этиш;
- аҳоли орасида кенг учрайдиган стоматологик касалликлар бўйича барча турдаги профилактик чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва тадбиқ этиш;

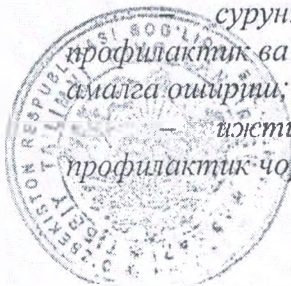
- аҳолига касалхонагача бўлган шошилинч стоматологик ёрдамни кўрсатиш;
- тиббиёт соҳасида долзарб бўлган касалликлар ҳамда муаммолар бўйича замонавий маълумот, билимларга эга бўлиш ва фаолияти давомида улар тўғрисидаги маълумотлар билан мунтазам танишиб бориш;

- аҳоли орасида кенг тарқалган касалликлар бўйича замонавий ташхислаш ва даволаш стандартларини мақсадга йўналтирилган ҳолда амалиётда қўллаш;

- аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш, шунингдек, стоматологик маданият, санитар-гигиеник тарбия, рационал овқатланиш, зарарли одатлар билан курашиш, ўсмирларни соғломлаштириш, она ва бола саломатлигини ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларни ташкил этиш ва амалга ошириш;

сурункали стоматологик касалликларни эрта аниқлаш мақсадида профилактик ва мақсадли тиббий кўрик ўтказиш, аҳолининг умумий диспансеризациясини амалга ошириш;

- ижтимоий ҳолатга боғлиқ касалликларга қарши курашишнинг даволаш-профилактик чора-тадбирларни амалга ошириш;

– тасдиқланган шаклдаги ҳисобот ҳужжатларини сифатли ва ўз вақтида тўлдириш;

– тиббиёт соҳасида долзарб бўлган муаммолар бўйича илмий-тадқиқот фаолиятини талаб даражасида олиб боришда иштирок этиш.

1.2.3. 5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- тиббий-профилактик;
- тезкор ва шошилинч тиббий ёрдам;
- таъхислаш ва даволаш;
- реабилитация;
- тиббий-ижтимоий;
- ташкилий- бошқарув;
- илмий-тадқиқот.

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари:

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб-ҳунар таълим муассасаларида махсус модулларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари:

5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

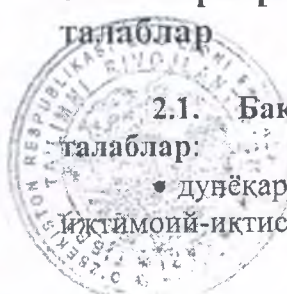
- 5A510401 – *Терапевтик стоматология;*
- 5A510401 – *Ортопедик стоматология;*
- 5A510401 – *Хирургик стоматология;*
- 5A510401 – *Юз - жағ жарроҳлиги;*
- 5A510401 – *Ортодонтия;*
- 5A510401 – *Болалар жарроҳлик стоматологияси;*
- 5A510401 – *Болалар терапевтик стоматологияси* мутахассисликлари бўйича магистратура ва клиник ординатурасифатида икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик сифатида илмий тадқиқот олиб бориш мумкин.

2. 5510400 – Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши, гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб

масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

- Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний кадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол ғоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;

- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуллариини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш ўқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналишлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалаврият йўналишлари доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида кўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2.5510400 –Стоматология таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Тиббий-профилактик фаолиятида:

- аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш;
- соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинида бирламчи, иккиламчи ва учламчи профилактика чора-тадбирларини ишлаб чиқиш;

- аҳоли орасида кенг тарқалган стоматологик касалликларнинг олдини олиш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш;

- тиббий-профилактика фаолиятида илғор, замонавий технологияларни жорий этиш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

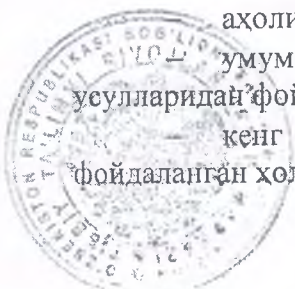
Тезкор ва шошилишч тиббий ёрдам фаолиятида:

- шошилишч ҳолатларни ўз вақтида аниқлаш;
- касалхонагача бўлган тез тиббий ёрдамни кўрсатиш;
- кўрсатмага кўра касалхонага йўлланма бериш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Ташхислаш ва даволаш фаолиятида:

- аҳоли орасида **стоматологик** касалликларни эрта ташхислаш;
- умумий амалиёт **стоматология** фаолиятида замонавий ташхислаш усулларида фойдаланиш;

- кенг тарқалган **стоматологик** касалликларни замонавий усуллардан фойдаланган ҳолда тўғри даволаш;

асослари. Табиий офатлар ва уларнинг оқибатлари.Фукаролар муҳофазаси тиббий хизматининг ташкилий тузилиши. Малакали ва махсуслаштирилган тиббий ёрдамни ташкил этиш.Бактериологик (биологик) воситалар билан зарарланган ўчоқда эпидемияга қарши чора-тадбирлар.

Ҳарбий тиббий хизмат бўйича амалга оширилиши лозим бўлган чоралар. Табиий, техноген ва экологик фавқулодда вазиятда жабрланган аҳолига тиббий ёрдам кўрсатиш ва ўчоқни бартараф этиш учун ҳарбий куч ва воситалар, зарурий буюмлар билан таъминлаш ва фойдаланиш учун замин яратиш;

Элективмодуллар:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда таънов модулларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5510400 – Стоматология бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми ва кредитлар сони

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 36 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

1 кредит – 36 соатга тенг.

Ўқишнинг меъёрий муддати 5 (беш) йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 256 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

Назарий таълим -	63 - 70%;
Аттестация -	8 - 10 %;
Таътил -	12 - 16 %;
Малака амалиёти -	6 - 12 %.

Назарий таълим ҳажми “Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот”билим соҳасига мувофиқ модуллар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

Гуманитар ва ижтимоий-иктисодиймодуллар блоки	3-3,5%
Клиника олдимодуллар блоки	20-25%;
Клиник модуллар блоки	65-70%;
Элективмодуллар блоки	3-7%;

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми __ ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

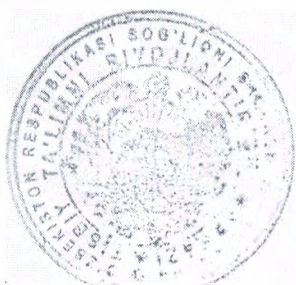
Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Касбий фаолият тури, компетенция, модул, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалаврнинг асосий таълим дастури (бакалавр дастури), профил, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, тиббий билим, тиббий йўналишлар, соғлиқни сақлаш тизими, клиника, лаборатория, амалий кўникмалар, касаллик, даволаш муассасалари, профилактика, даволаш усуллари, диагностика, этиология, патогенез, морфология, гистология, рентгенология, терапия.

Стоматология, врач умумий стоматолог, асбоблар ва ашёлар, терапевтик стоматология, ортопедик стоматология, ортодонтия, болалар, жарроҳлик, тиш, милк, илдиз, протезлаш, юз-жағ, онкология, яллиғланиш, касалликлар, пародонт, кариес, пломба, борлар, пулпит, периодонтит, караш, оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати, тишлов, фантом-моделлар, ёйсимон, кўприксимон тиш протези, пародонт, дентал имплантология, окклюдатор, сунъий тиш, артикулятор, қолип, чакка пастки жағ бўғими.

**Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий тиббиёт ва фармацевтика
олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари**

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг
Тиббий таълимни ривожлантириш маркази
Директор _____ **Н.Р. Янгиева**

2020 йил « 01 » 04

М.ў.

Тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасалари
Ректорлар раёсати раиси
Ректор _____ **профессор Б.Т.Даминов**

2020 йил « 10 » 04

М.ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири
Ўринбосари _____ **У.Ю.Сабиров**

2020 йил « 08 » 09

М.ў.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги
Фан ва таълим бош бошқармаси бошлиғи
_____ **Ў.С. Исмаилов**

2020 йил « 25 » 08

М.ў.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги олий ва ўрта махсус
таълимни ривожлантириш бошқармаси бошлиғи

_____ **Г.Ю.Осупалнева**

2020 йил « 25 » 08

М.ў.